

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe

zaterdag 23 april 2016

Caresse Isings opent haar ziel

Pagina 12 & 13

Caresse Isings: Ik wil het licht

zijn waar we naar hunkeren

Caresse Isings (51) presenteert volgende maand 'AWEtism, the art of living now' op Aruba. Ze bracht de audiodichtbundel vorig jaar uit. De titel is een verwijzing naar autisme en vandaag. Ze deed vijf jaar over de productie die als doel heeft het taboe van 'anders' zijn te doorbreken.

Tekst: **Nelly Rosa** Foto: **Ken Wong**

Het audioboek met autobiografische gedichten, anekdotes, chanting en geïllustreerde cadeaukaarten werd in september gelanceerd met een one woman show in het Curaçaosch Museum. Met het gedicht 'Blues in Aide Memoir' opent ze haar ziel. "Op de illustratie van dat gedicht zie je dat ik een appel weggooi. De appel is de verleiding en staat voor alles wat mij verleidt om af te dwalen van het licht. Ik heb er wel eerst in gehapt", vertelt Caresse.

In die illustratie wikkelt een slang zich om het naakte lijf van Caresse. "Ik had een visie. Een soort Medusa-achtig wezen vloog op me af. In realiteit vond het niet plaats, maar tegelijkertijd ervoer ik het toch. Het knalde mijn solar plexus in en mijn lichaam spatte uiteen in stukjes vel, spierwitte botten en ronde balletjes bloed. Toen de stukken in slow motion buiten mijn aura gleden, werden het stukjes spiegel die weerschenen en zo scherp waren dat je je eraan kon snijden."
Het gedicht werd geboren en ze begreep de boodschap van de visie. "Wanneer je in stukjes gescheurd wordt kun je naar gelang je wilt ieder stukje aanpassen om een nieuwe realiteit te vormen. Liever had ik niet door mijn depressies gehoeven en toch hebben die depressies ook nut gehad. Dit gedicht is de Mozart van al mijn schrijven", vertelt ze.

Caresse is een opvallende verschijning. Haar roodblonde krullen zijn niet te missen. Grote, robuuste kettingen en ringen maken het kunstzinnige voorkomen af. Vanwege haar oogspierprobleem heeft ze sinds haar kindertijd moeite met lezen. Dat is ook de reden waarom ze haar dichtbundels uitgeeft als audioboek. "Als je geeft vanuit je ziel, wil je dat zo veel mogelijk mensen het ontvangen. Ook degenen die niet kunnen lezen. De chanting en muziek verdiept en verzacht tegelijkertijd."
Kunst is het gereedschap waarmee ze zich in moeilijke tijden staande hield. "Er is een boodschap die door wil komen. In Mattheüs 25:15 staat hoe God talenten gaf aan drie verschillende mensen. Wie het verprutst verliest het en wie het waardeert wordt er beter van. Ik doe alles wat in mijn vermogen ligt om dankbaarheid te tonen voor wat ik mag ontvangen."

Als kind was het leven niet altijd rozengeur en maneschijn. De scheiding van haar ouders vlak na haar geboorte bracht haar naar Aruba, waar ze haar eerste levensjaren bij haar moeders familie doorbracht. "Het leek of ik onzichtbaar was. Ik vraag me af hoeveel mensen met zo'n gevoel hun hele leven rondlopen." Eenmaal terug op Curaçao kon ze haar draai op school niet vinden. "Het enige wat toen nog belangrijk was, was dat je vooral binnen het systeem moest passen. Binnen dat systeem bleek ik een 3. Ik was niets waard, tenminste dat ging ik toen geloven. Als je niet kon zijn zoals alle andere kinderen was je 'mala mucha'. Vragen mensen zich dan echt nog steeds niet af waarom veel jongeren zich daar op een gegeven moment naar gedragen? Kijk eens naar je hand. Zou je die pink niet nodig hebben? Mag ik hem dan hebben? Snijden we hem eraf? Iemand is een duim, een pink of een ringvinger en je hebt ze allemaal even hard nodig. We hebben elkaar nodig en zouden daar meer naar moeten leven. Het is de zoete wraak van moeder natuur, die het zat is dat we haar creaties inhokken en wegcijferen, dat ze nu steeds meer kinderen stuurt die niet meer in een hokjes passen."

Overvloed vs gebrek

"Het heeft een half leven geduurd voordat ik zelf mocht bepalen wat ik waard ben. Met Raja Yoga meditatie werd ik bewust van 'overvloed' en dat je daar van kunt 'intappen'. Met mijn nieuw vergaarde bron aan innerlijke vrijheid werd ik zo 'fresku' dat ik mensen verdeelde in twee categorieën. Degene die altijd gebrek heeft en degene die leeft volgens de principes van overvloed. Ik ergerde me aan de eerste groep, totdat ik doorhad dat ik me met mijn ergernis ook bij de groep van gebrek schaarde. Zo werd het gedicht 'Ta Basta' geboren: 'Ik wil niet langer huilen om het onrecht. Binnen de nevel van eenzaamheid, tranen en verlangen, verloopt mijn tijd en die zal ik hebben verdaan in plaats van simpelweg te zijn wie ik ons collectief wens te zien zijn.' Het was een boodschap voor mezelf: kijk maar uit dat terwijl je staat te vingerwijzen, je gaves niet opdrogen."

Verjaardag

Met de lancering van 'AWEtism, the art of living now' in september vierde Caresse haar halve eeuw op aarde. "De musici Konkie Hallmeyer op steelpan, Arnell Salsbach achter de piano en Cecil Schmidt op percussie, hebben mij tijdens de repetities gedragen met enorm veel geduld. Als iemand het huis uitgaat om naar je show te kijken moet je er wel voor zorgen ze verrijkt terug naar huis gaan." De illustraties op de cadeaukaarten kregen tijdens de live show vorig jaar een eigen plek als geanimeerde backdrop. "Een productie binnen een productie, spiegel-in-een-spiegel effect", legt Caresse uit die zich twee jaar terug weer op het eiland vestigde.

> **"Liever had ik niet door mijn depressies gehoeven en toch hebben die ook nut gehad"**

Ze was verbaasd over de goede opkomst. "Ik was zestien jaar weg en we zaten aan het begin van het Curaçao North Sea Jazz Festival, maar toch waren we uitverkocht." Het decor was simpel. Een projectiescherm, een grote 'root chair', die ze al meesleepte voor shows op Aruba, en een enorme splinterige deur van de hand van Willy van Ierland die het gedicht 'Ontzag voor deze dag' kracht bijzette. De illustratie stond symbool voor dat je je beperkingen uiteindelijk te boven komt zolang je maar niet opgeeft. Toen haar zoon de diagnose autisme kreeg, werd ook bij haar autisme geconstateerd. Ze vond het nog een hokje binnen vele en besloot zich te blijven concentreren op wat ze wel had én kon en stelde zich als doel daarin beter te worden.

Op Aruba presenteerde Caresse sinds 2002 jaarlijks shows onder Corporate Multimedia Entertainment, maar in haar hart heette het 'spiritual bonding sessions'. "Aan het eind van zo'n show voelt iedereen 'ik ben een stukje van jou en jij van mij'. Als we elkaar weten mee te nemen aan een doorlopende draad van saamhorigheid, wordt dat vanzelf een collectieve levensstijl."
Met haar dichterskunst en illustraties haalt Caresse herhaaldelijk de diepere ervaring van het bewustzijn aan. "Er wordt ons geleerd dat we ophouden waar je vel ophoudt, maar in feite vloeien we al met een blik in elkaar over. Vraag het maar aan Albert Einstein." Binnen die overvloed die ze ervaart, gelooft Caresse dat het 'anders' zijn juist nodig en belangrijk is en helemaal niet eng of afstotend is. "En de tijd is nu – AWE – dat we onze kinderen met die realiteit leiden naar een rijk en evenwichtig bestaan. Wanneer je dit door hebt, weet je ook dat je enkel maar jezelf pijn doet wanneer je lelijk bent tegen een ander. Dat is uiteindelijk toch steeds de boodschap die doorvloeit. Die blijf ik verkondigen tot mijn dood. Deel het licht. Wees het licht dat je wilt zijn in de wereld. Dat is het verhaal van Ghandi en anderen die al eeuwen deze boodschap verkondigen. Daarin ben ik dus niet eens uniek."
Aan het einde van haar show was Caresse diep onder de indruk van de ontvangst van de boodschap, ofschoon ze aangeeft dat ze met het autobiografische verhaal net zo goed naakt op het podium had kunnen staan. Een 'coming out of the closet' met al haar weird zijn, gebreken, depressies, angsten, verdriet, hartenwensen, kunnen en overwinningen. Er waren mensen die het als zwaar ervoeren omdat bepaalde onderwerpen zogenaamd niet bespreekbaar zouden zijn. "Maar voor mij is de vrijheid van het delen en zo samen groeien, gekoppeld aan ons recht van bestaan."

'Wade in the water'

Ze begon de show in het Papiaments met: "Laten we het alsjeblieft niet over mij hebben, maar over het water wat ik mag ontvangen en doorgeven. Het vloeibare van de totaliteit die we samen zijn."
Na het zingen van 'Drenta e Awa', een vertaling van de negro spiritual 'Wade in the water' (1901), deelt ze jeugdervaringen en begint te zingen in de taal die haar streng werd opgelegd… "Toen ze een klein meisje was sloten ze haar op…"
Gestaag vloeit het verhaal over naar haar tienerjaren en hoe ze de eenzaamheid daar alsnog te boven kwam door terug te gaan in de tijd om haar jongere versie te verzekeren dat ze gelukkig heeft leren zijn met wie ze is. De jonge vrouw wordt moeder en deelt zowel haar intense vreugde als de ontsteltenis van het langdurige gevecht voor de rechten van een autistisch kind, beangstigend vertolkt met het gedicht 'Mi ta mira bestia' (ik zie beesten). "Dit sleurt je de diepte in van een jarenlange strijd waarna ik beestjes begon te zien die er beslist niet waren." Het drama eindigt geheel onverwachts toch humoristisch: "Steeds wanneer ik die kleine zwarte, bruine, grijze beestjes dacht te zien vroeg ik me af: kon ik ze dan dan met al mijn creativiteit niet wat kleurrijker hebben verzonnen?" Dan vloeit het water je mee naar Aruba, waar het schrijven en illustreren van de gehele productie plaatsvond. De intense liefde voor het geboorte-eiland van haar moeder stuwt warm bruisend door de tuin van het Curaçaosch Museum met 'Farewell Sweet Beauty', melodieus voorgedragen in Caribisch Engels op de meesterlijke klanken van de steelpan van Konkie. Met de meditatieve chant 'Anhelo', haar favoriet, sluit ze af. "Een hartenwens is een zaadje overvloed dat God in je hart heeft geplant. Besprenkel het met liefdevolle aandacht en zie hoe het ontkiemt en groeit."
Caresse gelooft dat de wereld momenteel intens aan het veranderen is. Dat het duidelijk niet meer kan zoals het gaat. "De nieuwetijds kinderen geven dat aan. Laten we naar ze luisteren, naar wat ze wel kunnen, naar de hartenwens waarmee ze vanuit het Universum de wereld in gestuurd zijn in plaats van ze verpletteren met pillen en een corrupt systeem waar we allen aan kapot gaan."